

Ontwerp startbeslissing signaalgebied

ASSENEDE, SASDIJKSTRAAT (SG_R3_GKA_05)

STATUS/VERSIE: goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 31/03/2017

LEESWIJZER

Op 31/03/2017 nam de Vlaamse Regering een beslissing over de vervolgstappen (vervolgtraject en beleidsopties) voor dit signaalgebied. Deze beslissing kadert in de uitvoering van de conceptnota (VR 29 maart 2013) met de aanpak voor het vrijwaren van het waterbergend vermogen in kader van de korte termijnactie van het groenboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen.

Deze fiche beschrijft voor het signaalgebied “Assenede, Sasdijkstraat” de gekozen beleidsopties (ontwikkelingsperspectief) en het vervolgtraject op basis van een ontwerp-startbeslissing, zoals voorbereid door de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid.

Hoofdstuk 1 geeft een algemene situering van het signaalgebied weer en hoofdstuk 2 motiveert de afbakening van het signaalgebied. Hoofdstuk 3 beschrijft de overstromingsgevoeligheid van het signaalgebied en in hoofdstuk 4 worden de diverse visies op dit gebied besproken.

Hoofdstuk 5 omvat een korte weergave van het overleg dat met de betrokken lokale besturen gevoerd werd.

In hoofdstuk 6 wordt aangegeven voor welke beleidsoptie(s) gekozen is/zijn en welk instrument en/of initiatiefnemer hieraan gekoppeld zijn. Naargelang de rol van het signaalgebied voor het behoud van waterbergend vermogen en het algemeen beoordelingskader, zoals opgenomen in de omzendbrief LNE/2015/2, om nieuwe ontwikkelingen in overstromingsgevoelig signaalgebied te beoordelen, werd een keuze gemaakt tussen de volgende 3 opties:

1. Optie A - beperkte randvoorwaarden (type infiltratie, waterconservering,..)
indien de bestemming compatibel blijkt met het waterbergend vermogen, eventueel mits beperkte randvoorwaarden (bv voor infiltratie of waterconservering);
2. Optie B - maatregelen met behoud van bestemming (type overstromingsvrij bouwen)
indien er een overstromingskans bestaat maar de bestemming compatibel kan zijn met het waterbergend vermogen mits overstromingsvrij bouwen;
3. Optie C - vrijwaren van bebouwing
indien de bestemming niet compatibel is met het waterbergend vermogen en vrijwaren van bebouwing op basis van de overstromingskans aangewezen is.

Hoofdstuk 7 omvat de conclusies voor het signaalgebied en geeft de richting weer op basis waarvan de omzendbrief “Richtlijnen voor de toepassing van de watertoets bij het vrijwaren van het waterbergend vermogen in signaalgebieden” in dit gebied toegepast moet worden. In dit hoofdstuk is ook de beslissing van de Vlaamse Regering van 31/03/2017 opgenomen.

De conceptnota, de omzendbrief en de beslissing van de Vlaamse Regering van 31/03/2017 zijn terug te vinden op www.signaalgebieden.be.

1 Situering

1.1 Algemeen

Gemeente(n): Assenede

Provincie(s): Oost-Vlaanderen

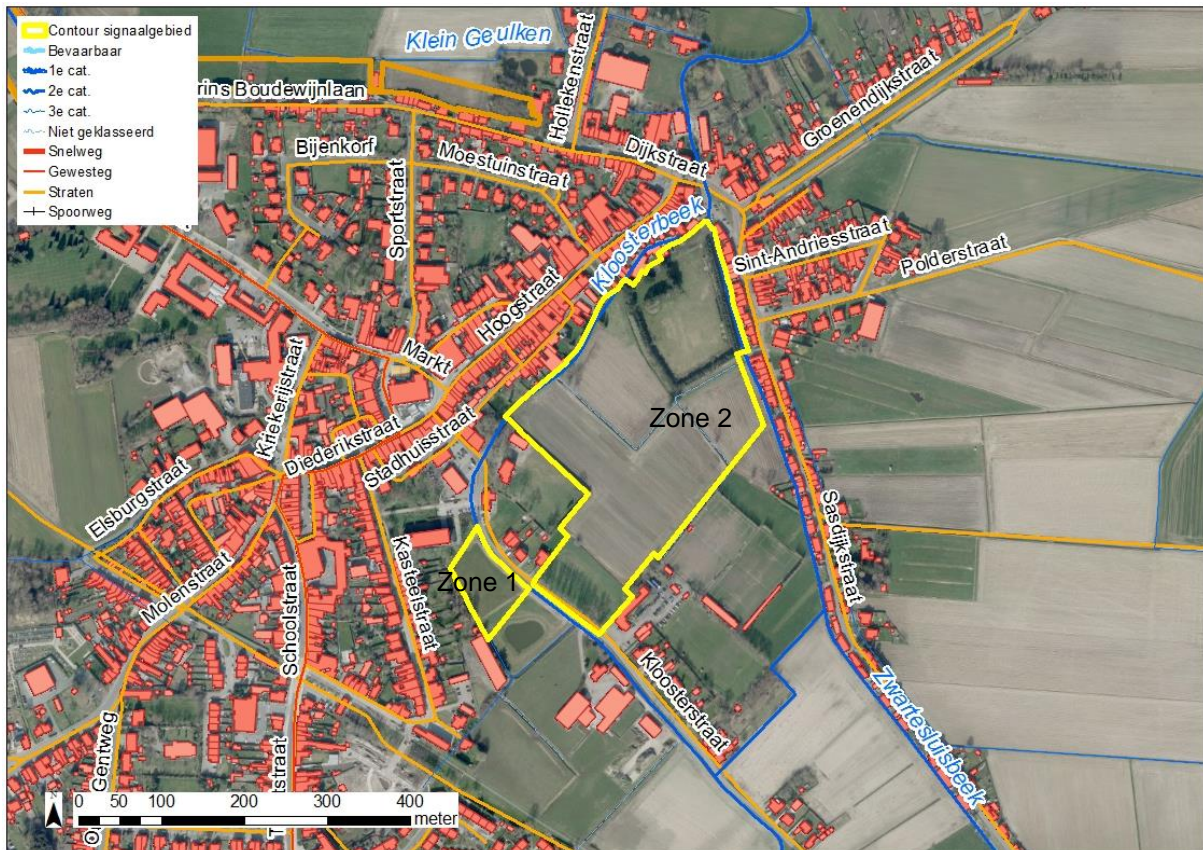
Ligging: Nabij centrum Assenede

Bekken: bekken van de Gentse Kanalen

Betrokken waterlopen: Kloosterbeek (cat. 2, beheerder: Zwarte Sluispolder)

Zwartesluisbeek-Vlietbeek-Staaskensbeek-Stoepewatergang (cat. 2, beheerder: Zwarte Sluispolder)

Oppervlakte: 8,4 ha waarvan 1,8 ha woongebied en ca 6,6 ha woonuitbreidingsgebied.

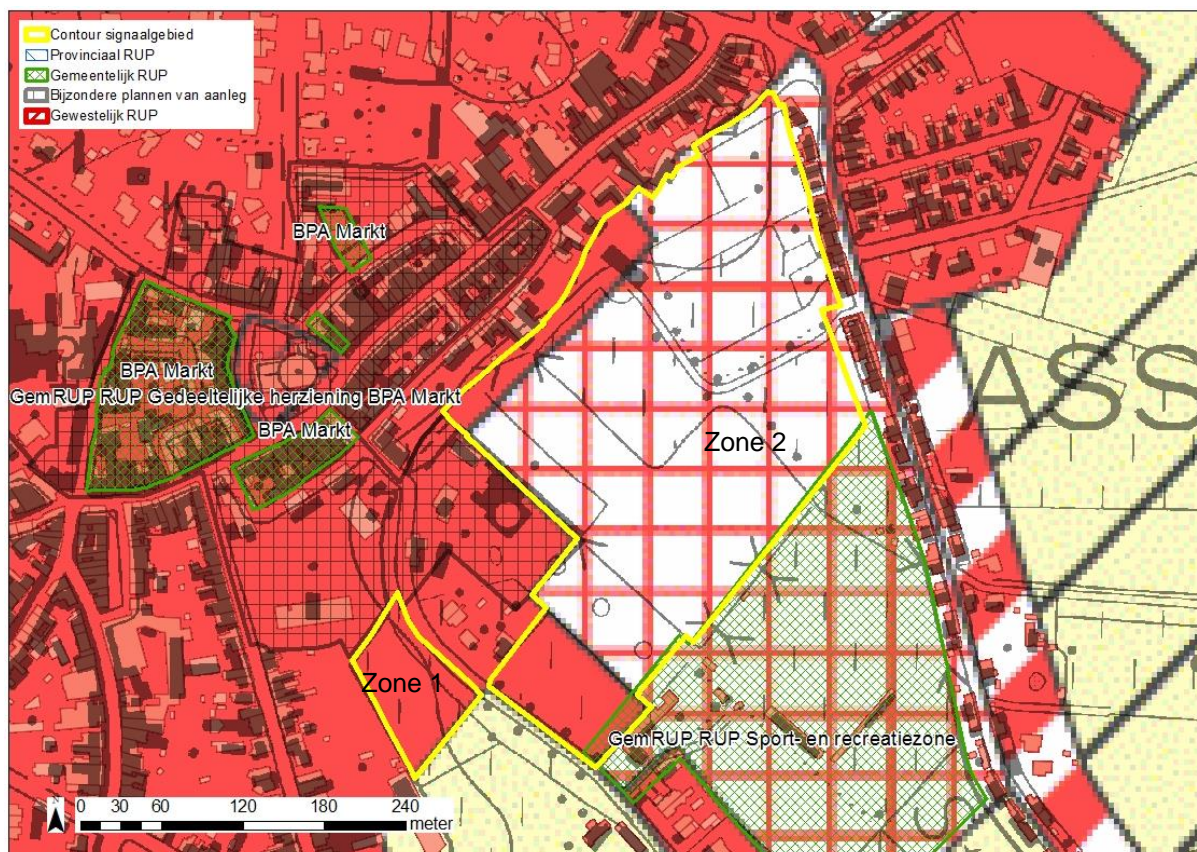
Figuur 1: situering signaalgebied op orthofoto (medio 2015) met aanduiding van gewestwegen, straten, waterlopen en de bebouwingstoestand volgens het Grootchalig Referentiebestand GRB. Bronnen: AGIV, GRB Raadpleegdienst via wms (toestand 2015-11-24).

Huidige planologische bestemming:

Het grootste deel van het signaalgebied ligt volgens het gewestplan in woonuitbreidingsgebied (6,6ha). Enkele percelen ten grenzend aan de Kloosterstraat en de Kloosterbeek liggen in woongebieden (1,8 ha).

Globale beschrijving:

Het signaalgebied is momenteel in gebruik als akkerland en weiland.

Figuur 2: situering signaalgebied op gewestplan met aanduiding van goedgekeurde BPA's en RUP's en weergave van de bebouwingstoestand volgens het Grootschalig Referentiebestand GRB. Bronnen: Ruimte Vlaanderen en AGIV, GRB Raadpleegdienst via wms (toestand 2015-11-24).

2 Selectie en afbakening signaalgebied

Op 05/11/2014 werd voorliggend signaalgebied door de Algemene Bekkenvergadering van de Gentse Kanalen geselecteerd voor opname in de prioritair te onderzoeken signaalgebieden reeks 3. Het signaalgebied werd hierbij vermeld als "Voetbalvelden Assenede". Een aanzienlijke oppervlakte van het signaalgebied betreft effectief overstromingsgevoelig gebied.

3 Watersysteem

3.1 Overstromingsrichtlijn¹

3.1.1 OVERSTROMINGSGEVAARKAART

In het kader van de Europese Overstromingsrichtlijn (ORL) werden overstromingsgevaar- en overstromingsrisicokaarten opgesteld aan de hand van hydraulische modellen. De overstromingsgevaarkaarten zijn de kaarten die de 'fysische eigenschappen' van de overstromingen beschrijven zoals de overstromingscontouren, waterdieptes en stroomsnelheden. De overstromingsgevaarkaarten geven geen informatie wat betreft de gevolgen, de kwetsbaarheid voor of het risico van de overstromingen.

¹ Richtlijn 2007/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2007 over beoordeling en beheer van overstromingsrisico's. Deze richtlijn werd omgezet in het decreet Integraal Waterbeleid op 16 juli 2010.

De ORL stelt dat 3 scenario's in beschouwing dienen te worden genomen voor de overstromingskaarten: kleine kans op overstromingen (terugkeerperiode van grootteorde 1000 jaar of een uitzonderlijke gebeurtenis), middelgrote kans op overstromingen (terugkeerperiode van grootteorde 100 jaar) en grote kans op overstromingen (terugkeerperiode van grootteorde 10 jaar).

Vermits het niet zinvol is om voor elke waterloop hydraulische modellen op te stellen, werd in Vlaanderen de basiskaart hydrografisch netwerk opgesteld die alle waterlopen omvat waarvoor de overstromingsgevaar- en overstromingsrisicokaarten werden opgesteld. De basiskaart hydrografisch netwerk werd opgesteld volgens het principe dat alle waterlopen met een potentieel significant overstromingsrisico en waterlopen die water afvoeren van waterlopen met een overstromingsrisico meegenomen worden. Daarnaast werd ook de volledige kustlijn beschouwd.

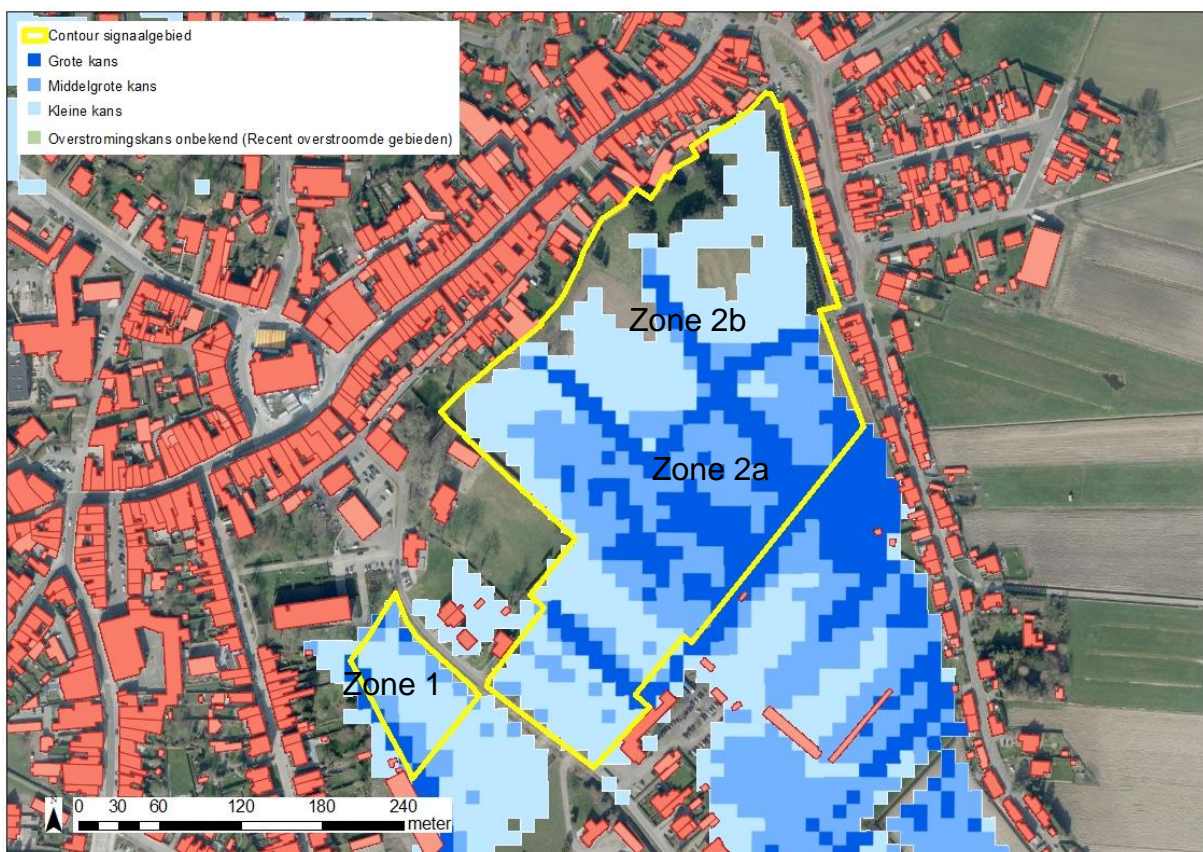
Wanneer er geen gemodelleerde overstromingsgevaarkaarten beschikbaar zijn wordt enkel de kaart van de Recent Overstroomde Gebieden (ROG) weergegeven². De kaarten geven steeds de huidige situatie weer en houden geen rekening met mogelijke of geplande ingrepen.

Het reliëf van het signaalgebied wordt weerspiegeld in de overstromingsfrequentie van het gebied.

Zone 1 kent een overstromingsfrequentie van grootteorde eens in de 1000 jaar met uitzondering van de oostelijke en westelijke zijde van de zone die eens in de 100 tot de diepst gelegen zones eens in de 10 jaar overstroomt.

Zone 2a, het laagst gelegen kent een overstromingsfrequentie van eens in de 100 jaar met een aanzienlijk deel een overstromingsfrequentie van eens in de 10 jaar.

Zone 2b, aan de perimeter van zone 2a kent overstromingsfrequentie van voornamelijk eens in de 1000 jaar.

Figuur 3: De blauwe contouren geven de huidige overstromingskans weer. Hoe donkerder blauw, hoe groter de overstromingskans. De groene contour geeft de recente overstroomde gebieden (ROG) weer, waar geen specifieke overstromingskans gekend is.

² gebiedsdekkende afbakening van alle effectief overstroomde gebieden in Vlaanderen in de periode 1988 tot heden

3.1.2 KLIMAATTOETS

De Overstromingsrichtlijn vraagt om bij het voorkomen of beperken van mogelijk negatieve gevolgen van overstromingen rekening te houden met o.a. de invloed van klimaatverandering. Onderstaande kaarten met klimaatprojectie werden opgemaakt in kader van de orbp-studie van VMM-AOW^[3] en geven niet alleen de overstromingskans (bij gemiddelde klimaatprojectie) maar ook de overstromingsdiepte (bij hoge klimaatprojectie). Vanuit het no regret principe lijkt het aangewezen om adaptief bouwen of waterbestendig bouwen af te stemmen op toekomstige overstromingshoogtes met hoge klimaatprojectie.

Voor dit gebied is geen klimaattoets beschikbaar.

3.2 Bespreking watersysteem

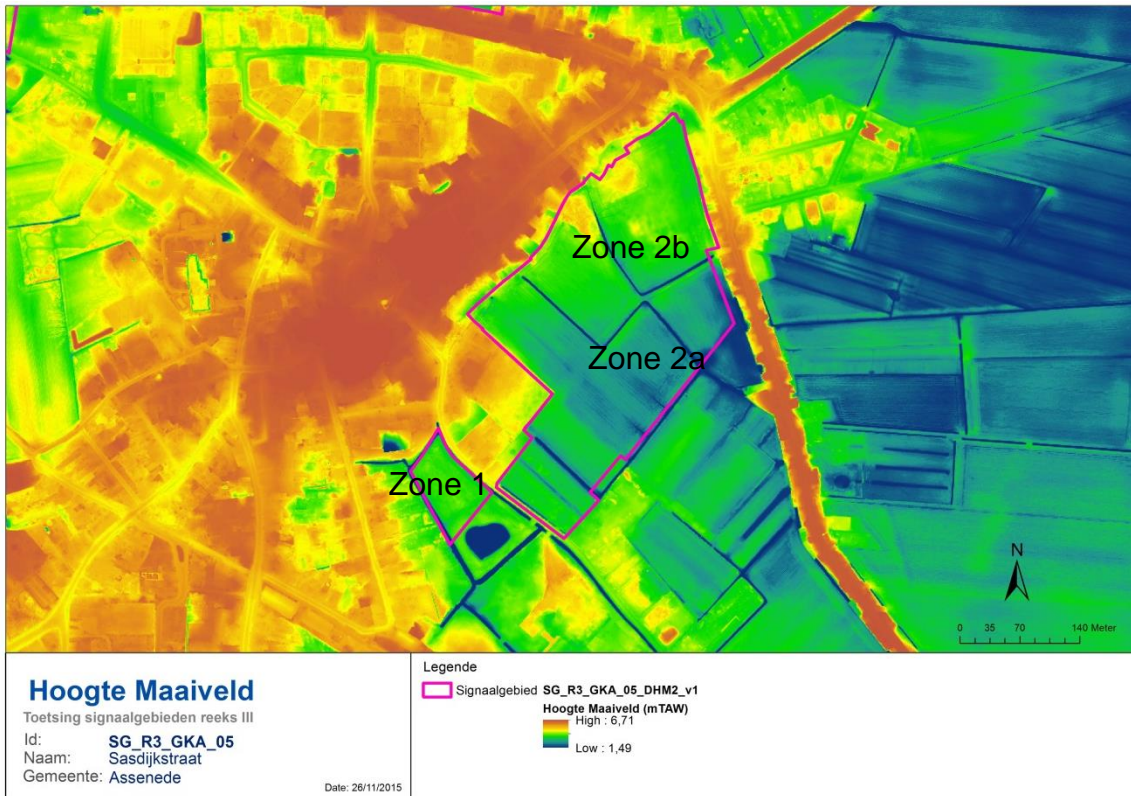
Het signaalgebied is gelegen in poldergebied, dijken en kreekrestanten zijn typerend voor deze regio. Het gebied watert noordwaarts af via de Kloosterbeek-Vlietbeek en Zwartesluisbeek en verder naar het Leopoldkanaal.

Zone 1 ten westen van de Kloosterstraat is gelegen rond de 3,5 mTAW. De oostelijke en westelijke kant van het perceel is iets lager gelegen. (3-3,25 mTAW). Zone 1 staat aangeduid als mogelijk overstromingsgevoelig met uitzondering van de dieper gelegen westelijke en oostelijke kant die aangeduid staan als effectief overstromingsgevoelig.

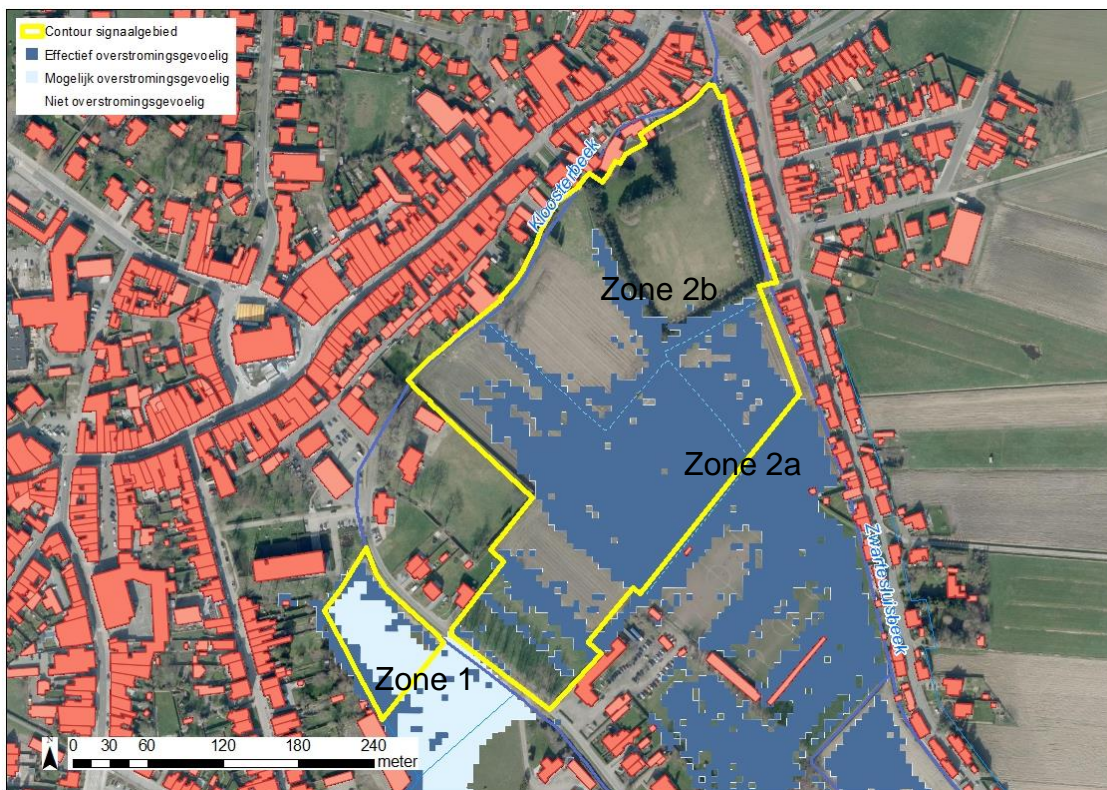
Zone 2 kan ingedeeld worden in 2 deelgebieden op basis van de hoogteligging. Een relatief laag gelegen zone rond 3,25 m TAW (zone 2a) en een iets hoger gelegen zone rond de 3,50 à 3,75 m TAW (zone 2b). Doorheen deze zone 2 loopt een niet geklasseerde waterloop die via de Kloosterbeek (noordwaarts en oostwaarts) instaat voor de afwatering van het gebied. De Kloosterbeek loopt langs de oostelijke zijde van deze zone parallel met de Kloosterstraat. De Zwarte Sluispolder geeft aan dat de percelen langsheen de overwelfde waterloop nr 8210 (langsheen de oostelijke zijde van zone 2) waterziek zijn en effectief onder water komen te staan. Zone 2a staat aangeduid als effectief overstromingsgevoelig. Zone 2b is niet aangeduid als effectief of mogelijk overstromingsgevoelig gebied.

Het centrum van Assenede, dat zich ten noorden van het signaalgebied bevindt, is hoger gelegen (+4 mTAW).

^[3] "Onderbouwing van het overstromingsrisicobeheerplan voor de onbevaarbare waterlopen, VMM, 2013"

Figuur 4: Situering signaalgebied op het digitaal hoogtemodel (DHM)

Figuur 5: watertoetskaart van het signaalgebied op recente orthofoto (medio 2015) met aanduiding van de overstromingsgevoelige gebieden (lichtblauw = mogelijk overstromingsgevoelig; donkerblauw = effectief overstromingsgevoelig), volgens Ministerieel Besluit dd. 1/6/2014. Weergave van reeds goedgekeurde signaalgebieden in de omgeving.

4 Gebiedsvisie

4.1 Visie Integraal Waterbeleid

De visie van het bekkenbeheerplan streeft een optimaal behoud van de waterbergingsgebieden na. Deze visie werd in het bekkenbeheerplan verder vertaald in de actie A5 'Evaluatie naar effectief bodemgebruik (en mogelijke alternatieven met betrekking tot bestemming) voor een aantal zones gelegen in actueel of in potentieel waterbergingsgebied of waterconserveringsgebied'. Voorliggende fiche kadert in de uitvoering van deze actie. Er zijn geen specifieke terreinacties uit het bekkenbeheerplan met een rechtstreeks invloed op het aandachtsgebied.

4.2 Ruimtelijke visie (structuurplannen ed.)

Het signaalgebied is gelegen ten noorden van het gRUP 'Sport- en recreatiezone Kloosterstraat Assenede', zoals definitief vastgesteld op zitting van 27/01/2011 van de gemeenteraad van gemeente Assenede. Het deel woonuitbreidingsgebied van het signaalgebied werd in het GRS van gemeente Assenede opgenomen als potentieel te ontwikkelen.

Zone 2a en 2b werden in het GRS opgenomen als potentieel te ontwikkelen.

4.3 Lopende initiatieven:

Er zijn geen lopende initiatieven gekend om het signaalgebied te ontwikkelen.

5 Historiek overleg lokale besturen

Bij de screening van de relevante signaalgebieden en de opmaak van de ontwerp-startbeslissingen werden naast de lokale besturen ook andere relevante instanties uitgenodigd.

- Overleg najaar 2014 "selectie signaalgebieden reeks 3":

Het signaalgebied, wat vroeger genoemd werd als "Voetbalvelden Assenede", werd voorgedragen voor prioritaire opname in kader van signaalgebieden reeks 3.

- Overleg 06/02/2015 "bespreking watergevoeligheid signaalgebied, scenario en afbakening gebied":

Een eerste overleg voor de 4 signaalgebieden van gemeente Assenede vond plaats op 06/02/2015, de watergevoeligheid van delen van het signaalgebied Sasdijkstraat werd bevestigd. Hierbij werd aangegeven dat het niet aangewezen is om de meest watergevoelige percelen te gaan ontwikkelen. Voor deze watergevoelige percelen wordt een scenario C voorgesteld (nieuwe functionele invulling) met gemeente Assenede als initiatiefnemer. Voor de hoger gelegen percelen werd een scenario B voorgesteld waarbij bijkomende maatregelen dienen genomen te worden. Het bekkensecretariaat maakte op basis van de bespreking 06/02/2015 een ontwerpverslag op en een voorstel van perimeter van het signaalgebied.

- Overleg 09/09/2015 "afbakening gebied en voorstel startbeslissing":

Het bekkensecretariaat maakte op basis van de bespreking 06/02/2015 en de opmerkingen vanuit de Zwarte Sluispolder en gemeente Assenede een ontwerp startbeslissing op voor het signaalgebied Sasdijkstraat. Een 2^e overleg vond plaats op 09/09/2015, de ontwerp startbeslissing werd voorafgaande de vergadering bezorgd aan de genodigden. Op de vergadering werd gevraagd te

verduidelijken dat voor de percelen die in woongebied liggen grenzend aan de Kloosterstraat scenario B geldt.

- Standpunt van college van Burgemeester en Schepenen (03/11/2015):

Het college van burgemeester en schepenen van gemeente Assenede keurde op zitting van 3/11 de ontwerp-startbeslissingsfiche goed.

- Algemene Bekkenvergadering van de Gentse Kanalen (03/11/2015):

Op de Algemene Bekkenvergadering van de Gentse Kanalen van 06/11/2015 werd de ontwerp-startbeslissing goedgekeurd.

6 Keuze ontwikkelingsperspectief, instrument en initiatiefnemer

Er zijn geen initiatieven bekend om het signaalgebied te ontwikkelen. In de nabije omgeving is een zone gekend van wateroverlast namelijk aan de oostelijke zijde van het signaalgebied langsheen de overwelfde waterloop nr 8.210. Het signaalgebied bestaat uit 2 zones, waarbij de grootste zone kan opgedeeld worden in twee deelgebieden volgens de overstromingsgevoeligheid.

Zone 1 (woongebied) is slecht beperkt aangeduid als effectief overstromingsgevoelig (de oostelijke en westelijke rand van deze zone). Het grootste deel is aangeduid als mogelijk overstromingsgevoelig. Voor deze zone wordt scenario B voorgesteld (verscherpte watertoets). Het behoud van de huidige buffercapaciteit van het perceel is aangewezen.

Zone 2 (woonuitbreidingsgebied/woongebied) kan opgesplitst worden in 2 deelgebieden. Zone 2a, de diepst gelegen gronden aan de zuidoostelijke zijde (effectief overstromingsgevoelig gebied, T10, T100), aanpalend aan het RUP-recreatievelden en een tweede deelgebied (zone 2b, inclusief het deel woongebied langsheen de Kloosterstraat), de hoger gelegen gronden (T1000).

Voor zone 2a wordt omwille van de watergevoeligheid van het gebied, alsook om wateroverlast voor de omliggende gronden te vermijden, scenario C voorgesteld (nieuwe functionele invulling).

Voor zone 2b inclusief het deel woongebied langsheen de Kloosterstraat, wordt, idem zone 1, scenario B voorgesteld (verscherpte watertoets).

Voor signaalgebied Sasdijkstraat zijn volgende beleidsopties van toepassing:

C: nieuwe functionele invulling voor het gebied

Bestemmingswijziging: zone 2a omzetten naar bestemming die compatibel is met het watersysteem.

B: maatregelen met behoud van bestemming

Een verscherpte watertoets wordt voorgesteld voor zone 1 en zone 2b (inclusief het deel woongebied langsheen de Kloosterstraat) van het signaalgebied.

A: watertoets

n.v.t.

Instrument:

Woonuitbreidingsgebied zone 2a: RUP

Initiatiefnemer:

Woonuitbreidingsgebied zone 2a: Gemeente Assenede

7 Conclusie signaalgebied en beslissing Vlaamse Regering

Conclusie signaalgebied

Het signaalgebied is opgesplitst in 3 zones: zone 1 (meest zuidoostelijk gelegen deel woongebied) is voor het grootste gedeelte mogelijk overstromingsgevoelig. Het centrale laagst gelegen gedeelte (zone 2a) van het woonuitbreidingsgebied is effectief overstromingsgevoelig en kent een middelgrote tot grote overstromingskans. Het resterende gedeelte van het signaalgebied (zone 2b) kent grotendeels een kleine overstromingskans.

Een nieuwe functionele invulling voor het signaalgebied zone 2a wordt (scenario C) voorgesteld. Hierbij wordt een herbestemming voorzien naar een functie die compatibel is met het watersysteem. Voor het resterend gedeelte van het signaalgebied wordt een verscherpte watertoets toegepast (scenario B).

Beslissing Vlaamse Regering d.d. 31/03/2017

De Vlaamse Regering hecht haar goedkeuring aan het bovenstaand ontwikkelingsperspectief en gelast de bevoegde instanties om het ontwikkelingsperspectief te respecteren en de voorwaarden uit de ontwerp-startbeslissing door te vertalen bij de toepassing van de watertoets;